

**पर्यटन पूर्वाधार निर्माण तथा पर्यटकीय उपज विकास साझेदारी आयोजना (सञ्चालन)
कार्यविधि, २०७७**

प्रस्तावना: नेपालको तुलनात्मक लाभको रूपमा रहेको पर्यटन क्षेत्रमा संघ, प्रदेश र स्थानीय तहबीच सहकार्य, समन्वय एवं साझेदारी मार्फत पर्यटन पूर्वाधार तथा पर्यटकीय उपजको विकास तथा प्रवर्द्धन गर्न वाञ्छनीय भएकोले,

नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषद्ले यो कार्यविधि जारी गरेको छ।

**परिच्छेद १
प्रारम्भिक**

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:** (१) यस कार्यविधिको नाम "पर्यटन पूर्वाधार निर्माण तथा पर्यटकीय उपज विकास साझेदारी आयोजना (सञ्चालन) कार्यविधि, २०७७" रहेको छ ।

(२) यो कार्यविधि तुरुन्त लागू हुनेछ ।

२. **परिभाषा:** विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा:

(क) "आयोजना" भन्नाले पर्यटन पूर्वाधार निर्माण तथा पर्यटकीय उपज विकास सम्बन्धी दफा ४ मा उल्लिखित क्षेत्रमा साझेदारी गर्न प्रस्ताव गरी दफा ५ बमोजिम स्वीकृत आयोजना सम्झनु पर्छ ।

(ख) "मन्त्रालय" भन्नाले संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय सम्झनु पर्छ ।

(ग) "प्रदेश" भन्नाले नेपालको संविधानको अनुसूची ४ मा उल्लेख भए बमोजिमका प्रदेश सम्झनु पर्छ ।

(घ) "स्थानीय तह" भन्नाले महानगरपालिका, उपमहानगरपालिका, नगरपालिका र गाउँपालिका सम्झनु पर्छ ।

(ङ) "निर्देशक समिति" भन्नाले दफा १५ बमोजिमको आयोजना/कार्यक्रम छनौट तथा स्वीकृत गर्ने समिति सम्झनु पर्छ ।

(च) "पर्यटकीय उपज" भन्नाले पर्यटकीय आकर्षणसँग सम्बन्धित आवास, खाना, यातायात, मनोरञ्जन तथा विशिष्ट अनुभूति प्रदान गर्ने वस्तु तथा सेवाहरूलाई सम्झनु पर्छ । यसमा पर्यटकीय गन्तव्यका रूपमा रहने मूर्त तथा अमूर्त सम्पदा समेतलाई जनाउँदछ ।

(छ) "आयोजना मुल्यांकन तथा सहजीकरण समिति" भन्नाले दफा १६(१) बमोजिमको समिति सम्झनु पर्छ ।

परिच्छेद २

आयोजना प्रस्ताव, प्राथमिकीकरण र छनौट

३. आयोजना प्रस्ताव: (१) स्थानीय तह र प्रदेशले मन्त्रालयसँग साझेदारीमा सञ्चालन गर्ने कार्यक्रमका लागि अनुसूची १ बमोजिमको ढाँचामा आयोजनाको प्रस्ताव भरी प्रत्येक वर्षको माघ मसान्तसम्ममा मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

तर आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को हकमा मन्त्रालयले प्रस्ताव माग गरेको मितिले तीस दिन भित्रमा अनुसूची १ बमोजिमको ढाँचामा आयोजनाको प्रस्ताव भरी मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

(२) यो कार्यविधि लागू हुनु पूर्व पर्यटन गुरुयोजना र विस्तृत परियोजना प्रतिवेदनको आधारमा निर्माणाधीन परियोजनामा कार्यक्रमबाट साझेदारीमा निर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिन चाहेमा मन्त्रालयले प्रस्ताव माग गरेको मितिले तीस दिन भित्रमा अनुसूची १ बमोजिमको ढाँचामा आयोजनाको प्रस्ताव भरी मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

(३) उपदफा (१) र (२) बमोजिम आयोजनाको प्रस्ताव पठाउँदा सम्बन्धित निकायले दफा ९(१) बमोजिमको लागत सहभागिताको प्रतिवद्धता समेत पेश गर्नु पर्नेछ ।

(४) उपदफा (१) बमोजिम आयोजना प्रस्ताव पठाउँदा नेपाल सरकारले उपलब्ध गराउने बजेट बाहेक निर्माणको चरणमा कुनै कारणले आयोजनाको लागत बढ्न जाने भएमा त्यसरी बढ्न जाने रकम सम्बन्धित स्थानीय तह वा प्रदेशले व्यवस्थापन गर्ने प्रतिवद्धता समेत पेश गर्नु पर्नेछ ।

(५) मन्त्रालयले उपदफा (१) बमोजिम प्राप्त भएको आयोजना प्रस्तावको आधारमा दफा ५ बमोजिम प्राथमिकीकरण गरी प्रत्येक आर्थिक वर्षको फागुन मसान्त भित्रमा आयोजनाहरू मन्त्रालयले बजेट प्रस्ताव गर्ने प्रयोजनका लागि स्वीकृत गर्नेछ ।

तर आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को हकमा उपदफा (१) र (२) बमोजिम प्राप्त भएको आयोजना प्रस्ताव तीस दिन भित्र दफा ५ बमोजिम प्राथमिकीकरण गरी आयोजनाहरूको विवरण स्वीकृतिका लागि सिफारिस गर्नु पर्नेछ ।

(६) मन्त्रालयले उपदफा (५) अनुसार प्राप्त सिफारिश बमोजिमको कार्यक्रममा बजेट प्राप्त भए पश्चात सम्बन्धित प्रदेश वा स्थानीय तहलाई लागत सहभागिता सुनिश्चितताका लागि जानकारी गराउनेछ ।

(७) उपदफा (६) बमोजिम प्रदेश वा स्थानीय तहबाट लागत सहभागिता व्यहोर्ने सुनिश्चितता भएको आधारमा मन्त्रालयले आयोजना कार्यान्वयनको समझदारी गर्नेछ ।

(८) उपदफा (७) बमोजिम समझदारी भएका आयोजनाहरूको लागि आगामी आर्थिक वर्षहरूमा निकाशा हुने रकमका लागि पुनः समझदारी गर्नु पर्ने छैन ।

४. आयोजना प्रस्तावका क्षेत्र: (१) प्रदेश वा स्थानीय तहले देहायका क्षेत्र मध्ये स्थानीय आवश्यकताका आधारमा कुनै दुई वटा क्षेत्रका आयोजना प्रस्ताव गर्न सक्नेछन् ।

(क) ताल (तराइमा २ हेक्टर क्षेत्रफल भन्दा ठूलो, तथा पहाडमा र हिमालमा १३ रोपनी) संरक्षण र सौन्दर्यीकरण सम्बन्धी कार्यक्रम

- (ख) सांस्कृतिक, पुरातात्विक, ऐतिहासिक वा साहसिक पदमार्ग एवं योग पर्यटन प्रवर्द्धनसँग सम्बन्धित कार्यक्रम
- (ग) एकीकृत पर्वतीय पर्यटन वा ग्रामिण पर्यटन विकासका लागि पूर्वाधार विकास कार्यक्रम
- (घ) पार्क निर्माण (तराई तथा भित्री मधेशमा १ हेक्टर क्षेत्रफल भन्दा ठूलो, पहाडी ७ रोपनी तथा हिमाली क्षेत्रमा ५ रोपनी भन्दा ठूलो)
- (ङ) पर्यटकीय गन्तव्य भित्रका सडक सुधार कार्यक्रम (छनोट गरिएको मुख्य पर्यटकीय गन्तव्यको १ कि.मी भित्रको सेरोफेरोमा)
- (च) एकीकृत पर्यटकीय सूचना केन्द्र (बैंकिङ सुविधासहितको बसपार्क/ट्याक्सी पार्क, स्नान गृहसहित शौचालय, चमेना गृह/कफी केन्द्र र मौलिक उपज प्रदर्शनी तथा विक्रि केन्द्र जस्ता सुविधासहित) सम्बन्धी कार्यक्रम
- (छ) विशेष साँस्कृतिक/धार्मिक परिपथ र त्यस्तो परिपथभित्र पर्ने साँस्कृतिक, पुरातात्विक तथा पर्यटकीय महत्वका पूर्वाधार
- (ज) साँस्कृतिक एव पर्यटकीय क्षेत्र संरक्षण सम्बन्धी कार्यक्रम
- (झ) प्रमुख पर्यटकीय (धार्मिक, साँस्कृतिक) क्षेत्रहरूमा शौचालय, ढल, सडक, पेटी, पार्क, पर्यटकीय बसपार्क, सम्बन्धित स्थानको खानेपानी र विजुली तथा विश्रामस्थल जस्ता पूर्वाधार आदि ।
- (ञ) प्रदेश पर्यटक बस सेवा सम्बन्धी कार्यक्रम
- (ट) प्रदेश पर्यटक आवास गृह सम्बन्धी कार्यक्रम
- (ठ) भौगोलिक, ऐतिहासिक, पुरातात्विक तथा साँस्कृतिक पर्यटकीय गाँउको विकास सम्बन्धी कार्यक्रम
- (ड) संग्रहालय विकासका लागि पूर्वाधार निर्माण सम्बन्धी कार्यक्रम
- (ढ) पर्यटन गतिविधिसँग सम्बन्धित नवीनतम् अवधारणाका कार्यक्रमहरू ।
- (२.) उपदफा (१) बमोजिमका क्षेत्रका आयोजना प्रस्ताव गर्दा संघीय सरकारका अन्य कार्यक्रमसँग दोहोरो नपर्ने गरी प्रस्ताव गर्नुपर्नेछ ।

५. आयोजनाको प्राथमिकीकरण र छनौट: (१) मन्त्रालयले देहाय बमोजिमका आधारमा आयोजनाको प्राथमिकीकरण गरी स्वीकृतिका लागि निर्देशक समिति समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ ।

- (क) प्रस्तावित कार्यक्रमले सम्बन्धित क्षेत्रमा पर्यटक आकर्षणका लागि पुर्याउने योगदान,
- (ख) प्रस्तावित कार्यक्रम क्षेत्रसँग सम्पर्क पहुँचको अवस्था,

(ग) प्रस्तावित कार्यक्रमले स्थानीय समुदायको प्रत्यक्ष रोजगारीमा पुर्याउने योगदान (निर्माणको चरणमा र सञ्चालनको चरणमा) ,

(घ) कार्यक्रमको गुरूयोजना र विस्तृत डिजाइन सहितको कार्ययोजना र कार्यान्वयन कार्यतालिका,

तर आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ का हकमा भने अधुरा आयोजना र यसै वर्ष सम्पन्न हुन सक्ने योजनाहरूका लागि माथि उल्लेखित कागजातहरू नभएको अवस्थामा पनि खरिद योजनाको आधारमा छनौट गर्न सकिनेछ ।

(ङ) कार्यक्रमको लागि स्थानीय तह वा प्रदेश सरकारले व्यहोर्ने अंशको बजेट व्यवस्था,

(च) गुरूयोजना स्वीकृत भएकोमा स्थानीय तह वा प्रदेश सरकारले सहकार्यको लागि प्रस्ताव गरेको कार्यक्रम बाहेक गुरूयोजनाको बाँकी अन्य कार्यक्रममा थप लगानी गरेको वा नगरेको,

(छ) आयोजना सम्पन्न हुन लाग्ने समयसारिणी (कार्यतालिका) ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम आयोजना प्राथमिकीकरण गर्दा प्रादेशिक सन्तुलन, सम्भावित पर्यटकीय गन्तव्य र जैविक, भाषिक, सामाजिक/सांस्कृतिक जस्ता विविधताको समेत सन्तुलन कायम गर्नु पर्नेछ।

(३) उपदफा (१) बमोजिम प्राप्त प्रस्तावलाई देहाय बमोजिम अंकभार दिइ मूल्यांकन गर्नु पर्नेछ:

(क) आयोजनाको अवधारणा, गुरूयोजना र डिजाइन	३५
(ख) आयोजनाको लागत सहभागिताको सुनिश्चितता	१५
(ग) आयोजनाले श्रृजना गर्ने रोजगारी	१५
(घ) समयमै आयोजना सम्पन्न गर्ने प्रतिबद्धता	१५
(ङ) आयोजनाको दिगोपना (निर्माण पश्चातको सञ्चालन, मर्मत सम्भार व्यवस्था)	१०
(च) आयोजना कार्यान्वयनका लागि जनशक्ति व्यवस्था	५
(छ) नवप्रवर्तन मूलक पर्यटकीय साँच	५

(४) उपदफा (३) बमोजिमको मुख्य आधारलाई मूल्यांकन समितिले विस्तृत अंकभार कायम गर्न सक्नेछ ।

(५) उपदफा (४) बमोजिम मूल्यांकन गर्दा उपदफा (३) को खण्ड (क), (ख) र (घ) को अंकमा न्यूनतम साठी प्रतिशत सहित समग्रमा साठी प्रतिशत अंक हासिल गरेका आयोजनालाई मात्र लागत सहभागिताका लागि मूल्यांकन समितिले सिफारिश गर्नेछ ।

तर आर्थिक वर्ष ०७७/७८ का लागि माथि उल्लिखित अङ्क प्राप्त नभएको अवस्थामा समग्रमा पचास प्रतिशत अङ्क हासिल गरेका आयोजनालाई सिफारिस गर्न सक्नेछ ।

(६) उपदफा (१) बमोजिमको आधारमा मूल्यांकन गर्न कुनै सूचना वा कागजात नपुग भएमा मूल्यांकन समितिले त्यस्तो सूचना वा कागजात माग गर्न सक्नेछ ।

(७) उपदफा (५) बमोजिमको सिफारिश र उपलब्ध बजेटको आधारमा निर्देशक समितिले साझेदारीको कार्यक्रम छनौट गर्न सक्नेछ । स्थानीय तहको हकमा स्वीकृत आयोजनाको जानकारी सम्बन्धित जिल्ला समन्वय समितिलाई गराईनेछ ।

परिच्छेद ३

आयोजना कार्यान्वयन विधि

6. गुरुयोजना तथा विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन: (१) प्रदेश वा स्थानीय तहले स्वीकृत आयोजनाको गुरुयोजनासहित विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन तयार गरी स्वीकृत गरेको हुनुपर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि आर्थिक वर्ष २०७७।७८ को लागि भने गुरुयोजना स्वीकृत नभएको भएतापनि अवधारणा प्रस्ताव र खरिद योजनासहित आयोजना प्रस्ताव गर्न बाधा पर्नेछैन ।

(३) उपदफा (१) वा (२) बमोजिम सम्बन्धित प्रदेश वा स्थानीय तहले आयोजना प्रस्ताव गर्दा आयोजनाका लागि आवश्यक जग्गा प्राप्ति, कार्यान्वयन संरचना लगायत आयोजना कार्यान्वयन पूर्वका चरण पूरा भएको हुनु पर्नेछ ।

7. कार्यान्वयन विधि: (१) आयोजनाको खरिद, निर्माण, भेरिएशन स्वीकृति, अनुगमन, सुपरीवेक्षण, गुणस्तर, र म्याद थप लगायतको कार्य सम्बन्धित प्रदेश वा स्थानीय तहबाट प्रचलित ऐन अनुसार हुनेछ ।

(२) आयोजना निर्माण कार्यको नियमित सुपरीवेक्षणका लागि सम्बन्धित प्रदेश वा स्थानीय तहले कम्तीमा एकजना इञ्जिनियर सहितको प्राविधिक टोलीको व्यवस्था गर्नु पर्नेछ ।

(३) आयोजनाको भेरिएशन गर्नुपरेमा सो कारणबाट हुने लागत बृद्धि सम्बन्धित प्रदेश वा स्थानीय तह स्वयंले व्यहोर्नुपर्नेछ ।

(४) सम्बन्धित प्रदेश वा स्थानीय तहले आयोजना कार्यान्वयनको भौतिक र वित्तीय प्रगति प्रतिवेदन चौमासिक रुपमा मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

परिच्छेद ४

अनुगमन सम्बन्धी व्यवस्था

8. अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण: (१) आयोजना कार्यान्वयन गर्ने सम्बन्धित प्रदेश वा स्थानीय तहले आयोजना कार्यान्वयनमा गुणस्तर कायम गरी छिटो छरितो रुपमा सम्पन्न गर्न आवश्यकता अनुसार नियमित रुपमा सुपरीवेक्षण गर्नेछ । स्थानीय तहबाट सञ्चालन हुने आयोजनाको

अनुगमन जिल्ला समन्वय समितिले समेत गर्न सक्नेछ । जिल्ला समन्वय समितिले अनुगमन गरेकोमा सो प्रतिवेदन मन्त्रालयमा चौमासिक रुपमा पेश गर्नुपर्नेछ ।

(२) यस कार्यविधि बमोजिम सञ्चालित आयोजनाको मन्त्रालयबाट आवश्यकताका आधारमा अनुगमन गरिनेछ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम अनुगमनबाट प्राप्त प्रतिवेदन वा अन्य माध्यमबाट प्राप्त जानकारीको आधारमा निर्देशक समिति वा मन्त्रालयले गुणस्तर कायम गराउन आवश्यक निर्देशन दिन सक्नेछ ।

(४) उपदफा (१) र (३) बमोजिम दिएको निर्देशनको पालना गर्नु सम्बन्धित पक्षको कर्तव्य हुनेछ।

(५) अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण सम्बन्धी कार्यमा राष्ट्रिय अनुगमन तथा मूल्याङ्कन दिग्दर्शन, २०७५ लाई अवलम्बन गरिनेछ ।

परिच्छेद ५

लागत सहभागिता, बजेट तथा लेखा व्यवस्थापन

९. लागत सहभागिता: (१) यस कार्यविधि बमोजिम साझेदारी गर्ने आयोजनाका लागि प्रदेश तथा स्थानीय तहले मन्त्रालयसँग देहाय बमोजिमको लागत सहभागिता व्यहोर्ने गरी बजेटको व्यवस्था गर्नु पर्नेछः

(क) प्रदेश सरकारबाट संचालन गर्ने कार्यक्रममा	पचास प्रतिशत
(ख) महानगरपालिका	पचास प्रतिशत
(ग) उपमहानगरपालिका	चालिस प्रतिशत
(घ) नगरपालिका	पैंतिस प्रतिशत
(ङ) गाँउपालिका	तीस प्रतिशत

तर तुलनात्मक रुपमा न्यून आय भएका, मानव विकास सूचकांकमा ०.५ अंक भन्दा पछाडि रहेका जिल्लाका गाउँपालिका वा नगरपालिकालाई मन्त्रालयले थप पाँच प्रतिशत रकम व्यहोर्ने गरी बजेट उपलब्ध गराउन सक्नेछ ।

(२) कुनै आयोजना प्रदेश र स्थानीय तहबीच संयुक्त साझेदारीमा समेत हुन सक्नेछ । यस्तो साझेदारीको हकमा लागत सहभागिता प्रदेश सरकारबाट संचालन हुने कार्यक्रम सरह हुनेछ ।

(३) कुनै आयोजना एक भन्दा बढी गाउँपालिका वा नगरपालिका बीच कार्यान्वयन हुने भएमा स्थानीय तहले संयुक्त साझेदारीमा आयोजना माग गर्न सक्नेछ । यसरी आयोजना माग गर्दा जति वटा स्थानीय तहले साझेदारी गर्ने हो, ती प्रत्येक स्थानीय तहका लागि दफा १० बमोजिम तोकिएको लागत अनुमानको कूल लागत अङ्क बराबरको आयोजना स्वीकृत गर्न सकिनेछ । यस्तो आयोजनामा मन्त्रालयले व्यहोर्ने लागत सहभागिता पचास प्रतिशतभन्दा बढी हुने छैन ।

१०. **कार्यक्रमको संख्या र लागत अनुमान:** (१) यस कार्यक्रम अन्तर्गत प्रत्येक आर्थिक वर्षमा प्रदेश वा स्थानीय तहले दुई वटा कार्यक्रमका लागि आयोजना प्रस्ताव गर्न सक्नेछन् ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम साझेदारीमा संचालन गरिने कार्यक्रमको लागत अनुमान देहाय बमोजिम हुनेछ:

(क) प्रदेश सरकार	तीस करोडसम्म
(ख) महानगरपालिका	पन्ध्र करोडसम्म
(ग) उपमहानगरपालिका	दश करोडसम्म
(घ) नगरपालिका	सात करोडसम्म
(ङ) गाँउपालिका	पाँच करोडसम्म

(३) आयोजना प्रस्ताव गर्दा माथि उल्लेखित बजेट सीमाको न्यूनतम बीस प्रतिशत भन्दा कम हुने गरी प्रस्ताव गरिएका आयोजनाहरू छनौट गरिने छैन।

(४) प्रदेश वा पालिकाले उपदफा (२) मा लेखिए भन्दा बढीको कार्यक्रम तर्जुमा गरेको अवस्थामा मन्त्रालयले व्यहोर्ने हिस्सा यसै उपदफाको अधिनमा रहि सोको सीमा भित्र मात्र लागत सहभागिता व्यहोर्ने गरी कार्यक्रम स्वीकृत गर्न सक्नेछ ।

(५) यस दफा बमोजिम प्रत्येक प्रदेश वा स्थानीय तहसँग एक आर्थिक वर्षमा एक मात्र कार्यक्रम स्वीकृत गरिनेछ ।

(६) मन्त्रालयले नगर विकास कोष लगायत अन्य सरकारी निकायसँग समन्वय गरी आयोजना विकासका लागि प्राविधिक सहायता उपलब्ध गराउन सक्नेछन् ।

(७) स्थानीय तहको हकमा स्वीकृत आयोजनाको भौतिक प्रगती सत्तरी प्रतिशत सम्पन्न भएपश्चात मात्र दोस्रो आयोजना सम्झौता गर्न सकिनेछ ।

११. **आयोजना बैंक स्थापना:** (१) प्रदेश तथा स्थानीय तहबाट गुरुयोजना र विस्तृत अध्ययन भएका आयोजनाहरूलाई मन्त्रालयको आयोजना बैंकको रूपमा अभिलेखाकन गरिनेछ ।

(२) यस्तो आयोजना बैंकमा रहेका आयोजनाहरू प्राप्त हुने उपलब्धीका आधारमा मन्त्रालयले थप श्रोत परिचालनका लागि समन्वय गर्नेछ ।

(३) मन्त्रालयले छिटो प्रतिफल दिने र स्थानीय रोजगारी अभिवृद्धि गर्ने कार्यक्रमहरू छनौट गरी राष्ट्रिय योजना आयोगको आयोजना बैंकमा समावेश गर्नेछ ।

१२. **बजेट व्यवस्था र निकासा:** (१) दफा १० बमोजिम नेपाल सरकारले व्यहोर्ने लागत सहभागिताको बजेट नेपाल सरकारले सालबसाली रूपमा व्यवस्था गर्नेछ ।

(२) नेपाल सरकारले प्रदेश र स्थानीय तहको लागि उपलब्ध गराएको समपुरक अनुदान समेत पर्यटन उपज तथा पूर्वाधार निर्माण साझेदारी कार्यक्रममा परिचालन गर्न सकिनेछ ।

(३) नेपाल सरकारले यस कार्यविधि बमोजिम कार्यान्वयन हुने आयोजनाको लागि लाग्ने बजेट सम्बन्धित प्रदेश र स्थानीय तहलाई सशर्त अनुदानको रूपमा उपलब्ध गराउनेछ ।

(4) आयोजनाको भौतिक तथा वित्तीय प्रगतिको आधारमा प्रदेश र स्थानीय तहलाई साझेदारी अनुरूपको बजेट व्यवस्था गर्नेछ । यसरी लागत साझेदारी अनुरूप प्रदान गरिएको रकम उक्त आर्थिक वर्षमा खर्च हुन नसकी बचत भएमा संघीय संचित कोषमा दाखिला गर्नु पर्नेछ ।

(5) दफा 10 को उपदफा (१), (२) वा (३) बमोजिम लागत व्यहोर्ने गरी स्वीकृत भएका कार्यक्रममा बाँकी रकम मन्त्रालयले साझेदारी कार्यक्रमको बजेटबाट कार्यक्रमको प्रगतिको आधारमा प्रत्येक वर्षका लागि चौमासिक रूपमा देहाय बमोजिम निकासामा गर्नेछः

(क) कार्यक्रम स्वीकृत भै ठेक्का लगाएको सम्झौताको आधारमा मन्त्रालयले व्यहोर्ने अंशको बीस प्रतिशत,

(ख) चौमासिक अवधिको कार्यान्वयन प्रगतिको आधारमा यथार्थ खर्चमध्ये मन्त्रालयले व्यहोर्ने अंश,

(ग) कार्यसम्पन्न प्रतिवेदनको आधारमा आयोजनाको अन्तिम बीस प्रतिशत रकम मध्ये मन्त्रालयले व्यहोर्ने अंश ।

(6) उपदफा (5) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि तोकिएको समय अगावै काम सम्पन्न गर्ने आयोजनाका लागि समय अगावै थप निकासामा दिन बाधा पर्ने छैन ।

१३. खर्च लेखाइकन र लेखापरीक्षणः (१) यस कार्यविधि बमोजिम हुने खर्चको लेखा नेपाल सरकारले तोकेको ढाँचामा सम्बन्धित प्रदेश/स्थानीय तहले राख्नु पर्नेछ ।

(२) यस कार्यविधि बमोजिम हुने खर्चको आन्तरिक तथा अन्तिम लेखापरीक्षण प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ र सो को लेखापरीक्षण तथा बेरजु फरफारक गर्ने दायित्व खर्च गर्ने सम्बन्धित प्रदेश वा स्थानीय तहको हुनेछ ।

(३) यस कार्यविधि बमोजिम कार्यान्वयन हुने आयोजनाहरूको प्रभावकारिता वृद्धि गर्न प्रदेश र स्थानीय तहले सुदृढ आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीको व्यवस्था गर्नुपर्नेछ ।

१४. तोकिएको अवधिभित्रै आयोजना/ कार्यक्रम सम्पन्न गर्नुपर्नेः प्रदेश वा स्थानीय तहले साझेदारी अनुदानबाट संचालित आयोजना स्वीकृत हुँदाका बखत तोकिएको समयसीमा भित्रै सम्पन्न गर्नुपर्नेछ ।

परिच्छेद ६ संस्थागत व्यवस्था

१५. निर्देशक समितिः (१) आयोजनाको छनौट, स्वीकृति, अनुगमन, समन्वय र नीतिगत मार्गदर्शनको लागि देहाय बमोजिमको एक निर्देशक समिति रहनेछ ।

सचिव, मन्त्रालय

-संयोजक

सह सचिव, प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय
सदस्य

-

सह सचिव, अर्थ मन्त्रालय

- सदस्य

सह सचिव, राष्ट्रिय योजना आयोग	-सदस्य
सह सचिव, संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय	-सदस्य
सह सचिव, प्रशासन तथा योजना महाशाखा, मन्त्रालय सचिव	-सदस्य

- (२) समितिको बैठक आवश्यकता अनुसार संयोजकले बोलाउनेछ ।
- (३) समितिको बैठकमा आवश्यकता अनुसार विषय विज्ञलाई आमन्त्रण गर्न सकिनेछ ।
- (४) बैठक सम्बन्धी अन्य कार्यविधि समिति आफैले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।
- (५) मन्त्रालयको योजना तथा वैदेशिक सहायता समन्वय शाखाले समितिको सचिवालयको रुपमा कार्य गर्नेछ।

१६. आयोजना मुल्यांकन तथा सहजीकरण समिति: (१) कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न प्रदेश तथा स्थानीय तहलाई आवश्यक सहयोग तथा समन्वय गर्न एवं प्राप्त आयोजनाको मुल्यांकन गर्न देहाय बमोजिमको एक समिति रहनेछ:

सह सचिव, प्रशासन तथा योजना महाशाखा, मन्त्रालय	-संयोजक
महानिर्देशक, पर्यटन विभाग	- सदस्य
महानिर्देशक, पुरातत्व विभाग	- सदस्य
प्रमुख कार्यकारी अधिकृत, नेपाल पर्यटन बोर्ड	- सदस्य
उप सचिव, संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय	-सदस्य
उप सचिव, अर्थ मन्त्रालय	-सदस्य
उप सचिव, राष्ट्रिय योजना आयोग	-सदस्य
उप सचिव, योजना तथा वैदेशिक सहायता शाखा	-सदस्य सचिव

(२) आयोजना मूल्यांकन तथा सहजीकरण समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ:-

- (क) आयोजनाको प्रस्ताव संकलन र प्राथमिकीकरण गर्ने,
- (ख) आयोजना बैंकको विकास र अद्यावधिक गर्ने,
- (ग) आयोजना छनौटको मूल्यांकनसहित सिफारिस गर्ने,
- (घ) आयोजना कार्यान्वयनका लागि सहजीकरण र समन्वय गर्ने,
- (ङ) अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण गर्ने,

- (च) नियमित प्रगति प्रतिवेदन तयार गरी निर्देशक समिति समक्ष पेश गर्ने,
- (छ) स्थानीय तहलाई क्षमता विकासका लागि प्राविधिक सहयोग गर्ने,
- (ज) निर्देशक समितिले तोके बमोजिमको अन्य कार्य गर्ने ।

परिच्छेद ७ विविध

१७. मन्त्रालयले निर्देशन दिन सक्ने: साझेदारी अनुदानबाट संचालित आयोजना/ कार्यक्रम उद्देश्य मुताविक संचालन नभएमा वा संचालित कार्यमा गुणस्तर तथा मापदण्ड अनुरूप भएको नपाईएमा मन्त्रालयले निर्देशन दिन सक्नेछ ।

१८. अनुदान रकम कट्टा वा रोक्का राख्न सकिने: साझेदारी अनुदानबाट सञ्चालित आयोजना/ कार्यक्रम उद्देश्य मुताविक प्रभावकारी रूपमा तोकिएको अवधिभित्र सम्पन्न हुने गरी सञ्चालन हुन नसकेमा वा दफा १६ बमोजिम मन्त्रालयले दिएको निर्देशन पालना नगरेमा अनुदान रकम कट्टा वा रोक्का राख्न सकिनेछ । तर मन्त्रालयले रोक्का राखेको विषयमा उल्लेखनीय प्रगती भएको वा गर्ने प्रत्याभूतिका आधार पेश गरेमा रोक्का राखेको रकम फुकुवा गर्न सक्नेछ ।

१९. अर्थ मन्त्रालयको पूर्व सहमति लिनुपर्ने: यो कार्यविधिलाई कार्यान्वयनमा लैजाँदा थप आर्थिक दायित्व पर्ने वा सिर्जना हुन सक्ने विषयमा अर्थ मन्त्रालयको पूर्व सहमति लिनुपर्नेछ ।

२०. बाधा अडकाउ फुकाउ: यस कार्यविधिको कार्यान्वयनमा कुनै बाधा उत्पन्न भएमा मन्त्रालयले आवश्यक निर्णय गरी बाधा अडकाउ फुकाउन सक्नेछ ।

२१. प्रचलित कानूनसँग बाझिएमा: यस कार्यविधिमा लेखिएका कुनै कुरा प्रचलित कानूनसँग बाझिएमा बाझिएको हदसम्म प्रचलित कानूनको व्यवस्था नै मान्य हुनेछ ।

(दफा ३ को उपदफा (१) सँग सम्बन्धित)

आयोजनाको माग फाराम

मिति:

श्री संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय,
सिंहदरबार, काठमाडौं ।

बिषय: पर्यटन पूर्वाधार निर्माण तथा पर्यटकीय उपज विकास साझेदारी आयोजनाको माग फाराम पेश गरेको सम्बन्धमा।

यस..... गाउँपालिका/नगरपालिका/उपमहानगरपालिका/महानगरपालिका/प्रदेशको मिति को बाट "पर्यटन पूर्वाधार निर्माण तथा पर्यटकीय उपज विकास साझेदारी आयोजना (सञ्चालन) कार्यविधि, २०७७" को अधीनमा रही आयोजना सञ्चालन गर्न मन्जुर रहेकोले तपसिल बमोजिमको आवश्यक कागजात सहित आयोजनाको माग यसैसाथ पेश गरेको छु।

तपसिल:

- प्रस्तावित आयोजना सम्बन्धित मन्त्रालय वा नगर/गाउँकार्यपालिकाबाट स्वीकृत भएको
- विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन/गुरुयोजना तयार
- आयोजना सञ्चालन हुने स्थान: र उपलब्ध जग्गाको क्षेत्रफल रोपनी/कठ्ठा/वर्ग मिटर,
- प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण र वातावरणीय परीक्षण मूल्यांकन प्रतिवेदन स्वीकृत भएको /नभएको,
- सम्भावित पर्यटक संख्या, गन्तव्य सम्म पुग्ने पहुँच मार्ग लगायत गन्तव्य नजिकै उपलब्ध सुविधाहरू (प्रमुख वस्ती देखिको दूरी, खानेपानी, विजुलीजस्ता सेवाको अवस्था) आयोजना प्रमुख वा जिम्मेवार व्यक्ति,
- पूर्वाधार/उपज निर्माण पश्चात उपयोग/संचालनको विधि:
- आयोजना बाट प्राप्त हुने रोजगारी वृद्धि, आर्थिक प्रतिफल:
- आयोजना सञ्चालन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्ययोजना:
- आयोजना सम्पन्न हुने अवधि:
- प्रदेश र स्थानीय तहबाट लागत सहभागिता ब्यहोरिने प्रतिबद्धताको प्रतिशत र बजेट व्यवस्था:

.....
(सचिव/प्रमुखको नाम र पद)

अनुसुचि २

सम्झौताको ढाँचा:

नेपाल सरकार, संस्कृति पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय र प्रदेश/स्थानीय तह बीचको साझेदारीमा तपशिल बमोजिमको आयोजना पर्यटन पूर्वाधार निर्माण तथा पर्यटकीय उपज विकास साझेदारी आयोजना (सञ्चालन) कार्यविधि, २०७७ तथा अन्य प्रचलित कानूनको अधिनमा रही सञ्चालन गर्न सहमत भई यो सम्झौता गरिएको छ ।

१. आयोजनाको नाम र संक्षिप्त विवरण:
२. सञ्चालन गर्ने निकाय:
३. कूल लागत:
४. यस आर्थिक वर्षको लागत:
५. आयोजना सम्पन्न हुने मिति:
६. श्रोतको विवरण:

नेपाल सरकार:

साझेदार तह:

अन्य:

७. निकाशा सम्बन्धी व्यवस्था: आयोजनाको पहिलो किस्ता निकाशा सम्झौताको १ महिनाभित्र हुनेछ । कार्यविधि बमोजिम भौतिक र वित्तीय प्रगतीको आधारमा अन्य किस्ता रकम निकाशा हुनेछ ।
८. आयोजनाको अनुगमन संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय, कार्यान्वयन गर्ने सम्बन्धित प्रदेश/स्थानीय तह, सम्बन्धित जिल्लाको जिल्ला समन्वय समितिले गर्नेछ ।
९. आयोजना कार्यान्वयनका सन्दर्भमा कुनै द्विविधा वा असहजता भएमा मन्त्रालयले सहजीकरण गर्नेछ ।

मन्त्रालयको तर्फबाट

तर्फबाट

नाम:

पद:

हस्ताक्षर:

मिति:

कार्यान्वयन गर्ने पक्षको

नाम:

पद:

हस्ताक्षर:

मिति: